

LAMPUREIDEN VINKKEJÄ KARITSANÄYTTEIDEN OTTAMISEEN

Oikea viikko: Laita etukäteen kalenteriin, minkä viikon alussa aiot lähettää näytteitä. Näin niiden lähettäminen ei pääse unohtumaan. Vieroitukseen liittyvät näytteet voi ottaa vieroituksen (punnituksen, rokottamisen) yhteydessä, mikäli karitsat jäävät edelleen samalle laitumelle eivätkä ole oireilleet ennen vieroitusta. Karitsat siirretään uudelle laitumelle vasta sitten, kun näytteiden tulos on käytettävissä.

Vuorokauden aika: Paras näytteenottoajankohta on aamu eläinten muun tarkkailun ja mahdollisen ruokinnan yhteydessä. Aamulla otetut näytteet ehtii myös jäähtyä ja lähettää vielä samana päivänä.

Montako henkeä tarvitaan: Hyvällä valmistautumisella näytteenotosta suoriutuu jopa yksin. Parityöskentelynä tai koiran kanssa se on kuitenkin nopeampaa. Kuuden näytteen ottamiseen menee tyypillisesti 15-30 minuuttia.

Eläinten käsittely: Käytäntöjä on monia. Usein karitsat kootaan suhteellisen tiiviisti kokoomakarsinaan. Tämä edellyttää luonnollisesti, että myös laitumella on käytettävissä väliaitoja. Toisaalta jos laidun sijaitse lampolan vieressä, karitsat voi tietysti ottaa sisään. Olisi hyvä, jos eläimiä olisi totuteltu karsinaan ennalta.

Näytteenotto ei välttämättä onnistu heti siirron jälkeen, koska karitsat liikkueessaan tyhjentävät herkästi peräsuolensa. Papanoita ilmestyy kuitenkin lisää, kun tekee hetken muita töitä tai käy vaikka kahvilla. Ennen näytteenottoa karitsan pää kiinnitetään päitsellä tai pannalla karsina-aitaan (tai päästä pidetään kiinni), sillä muuten eläin alkaa pyöriä.

Jos karitsoille annostellaan laitumella väkirehua, eläimen kiinniotto voi onnistua myös kaukalolta. Kun väkirehu annostellaan useassa pienessä erässä, ehtii näytteen ottaa tarvittavasta määrästä eläimiä. Avustaja pitää kiinni, näytteenottaja keskittyy näytteenottoon.

Näytteenotto voi onnistua myös pelkästään tarkkailemalla karitsoita, parhaiten yleensä aamulla. Karitsa papanoi usein lähtiessään liikkeelle, jolloin sen takaa voi poimia näytteeksi tuoreita kiiltäviä papanoita, jotka myös varmasti tunnistaa sen omiksi. Jos karitsa ei muuten papanoi, sitä voi vähän ”jahdata”.

Näytemäärä (Lammasmaailman kommentti): Olisi pyrittävä aina 6 näytteeseen / tutkittava ryhmä. Yhden eläimen näytteeksi riittää 8-10 papanaa tai ruokalusikallinen pastamaista ulostetta. Toisaalta vähempi ei riitä. Ripuloiva karitsa on hyvä kohde näytteenotolle, mutta vain, jos siltä saadaan näytettä. Pelkkä likaantunut hansikas ei riitä näytteeksi.